

เรื่อง ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเพื่อตอบโต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกา กรณีจังหวัด
สมุทรปราการ และจังหวัดจันทบุรี ปี 2559

ผู้วิจัย รวิศรา จิโรจน์วัฒน์ / วัลภา ศรีสุภาพ /ววรรณภา ฤทธิสนธิ์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินผลที่ได้ และปัญหาอุปสรรคจากการบริหารจัดการของสคร.6 ชลบุรี ที่สนับสนุนจังหวัดในการตอบโต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกา และประเมินประสิทธิภาพ ผลการปฏิบัติการเพื่อตอบโต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ของจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัดจันทบุรี ในด้านปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลงาน (Out put) และผลลัพธ์ (Effect) ที่ได้ รวมทั้งความรู้ ความตระหนักและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสซิกา ปัจจัยความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะ เป็นการประเมินความก้าวหน้า (Formative Evaluation) ใน 3 ขั้นตอน คือ ขั้นเตรียมความพร้อมสนับสนุน ขั้นปฏิบัติการตอบโต้ และขั้นประเมินผลระหว่างปฏิบัติการ 6 เดือน โดยเน้นการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา และทางกีฏวิทยา เพื่อปรับการดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ จากผลงานที่ได้ (Outcome) เก็บข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างเป็นเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ เลือกแบบเจาะจง จำนวน 27 คน และสุ่มโดยบังเอิญจากประชาชนในพื้นที่เกิดโรคสูง ในจังหวัดสมุทรปราการ และจังหวัด จันทบุรี จำนวน 389 คน เก็บข้อมูลระหว่าง กค. 2559 - มค. 2560 ข้อมูลเชิงปริมาณนำมาวิเคราะห์หาค่า ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบหาค่า t ข้อมูลเชิงคุณภาพนำมาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา ผลการศึกษาพบว่า

1. การสนับสนุนจังหวัดในเขตของ สคร.6 พบว่ามี 6 จังหวัดที่มีรายงานพบผู้ป่วยฯ ตั้งแต่ 18 กค. 2559 - 31 ธค.2559 จำนวน 145 ราย สคร.6 ได้กระตุ้นให้เปิด EOC จังหวัดและอำเภอ ได้ให้การสนับสนุนพัฒนาทางวิชาการ จัดทีมออกร่วมปฏิบัติการและให้คำแนะนำเทคนิคการพ่นสารเคมีแก่ทีมพื้นที่ และ พัฒนา ศักยภาพทีม SRRT ประเมินค่าดัชนีลูกน้ำยุงลาย สนับสนุนสื่อและเวชภัณฑ์ต่าง ๆ

2. ผลการตอบโต้การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสซิกาของ 2 จังหวัด เมื่อเทียบกับเกณฑ์เป้าหมาย หลังพ้นระยะวันเฝ้าระวังในเดือนมกราคม 2560 พบจังหวัดสมุทรปราการ มี 2 ตำบลที่สามารถควบคุมโรคและเป็นตำบลที่สิ้นสุดการระบาด จังหวัดจันทบุรี มี 1 ตำบลและมีอำเภอเมือง จังหวัดจันทบุรี เป็นอำเภอที่สิ้นสุดการระบาด และแม้ว่าจะมีพื้นที่ระดับตำบลและอำเภอที่ยังไม่สามารถควบคุมโรคได้ หรือยังไม่สิ้นสุดการระบาด แต่ก็สามารถควบคุมโรคจนพ้นระยะเฝ้าระวังได้ เพียงแต่มีค่า HI/CI > 5 จึงถือว่ายังเป็นพื้นที่เสี่ยงที่ต้องเฝ้าระวังต่อไป และพบประชาชนส่วนใหญ่ทั้ง 2 จังหวัดมีความรู้เรื่องโรคติดเชื้อไวรัสซิกาอยู่ในระดับปานกลาง (ร้อยละ 60-79) มีความตระหนักต่อโรคติดเชื้อไวรัสซิกา อยู่ในระดับ

มาก (ร้อยละ 80-100) และส่วนใหญ่มีส่วนร่วมฯ ในอัตราที่มากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมาย

ผลการควบคุมโรค ส่งผลให้พื้นที่มีค่าดัชนีลูกน้ำยุงลายในภาพรวม ของทั้งสองจังหวัด มีอัตราแนวโน้มลดลงเป็นลำดับ ปัจจัยความสำเร็จเกิดจากการร่วมมือและความเข้มแข็งของเครือข่ายในพื้นที่ และการสร้างขวัญกำลังใจและการสนับสนุนด้านต่าง ๆ ของผู้บริหารทุกระดับแก่เจ้าหน้าที่ ยังคงมีปัญหาด้านความร่วมมือและความสนใจของชุมชน ในการกำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลาย จังหวัดควรเตรียมความพร้อมของทีมป้องกันควบคุมโรคที่มีประสิทธิภาพจากบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา และสร้างระบบการเฝ้าระวังที่ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการควบคุมป้องกันโรคให้มากขึ้น